

ABONAMENTUL:

Pe un an . 300 Lei
Pe jum. an . 160 Lei
Pe 3 luni . 85 Lei
Lunar . . . 30 Lei

TELEFON No. 750.

Tribuna Aradului

REDACTIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a

Inserțiunile se primesc
la administrație și a
Agențiile de publicitate.

Ziar independent

Pentru un monument lui M. Eminescu la Cluj.

— Serbările Soc. Academice „România
Jună”. —

Azi (16 Iunie) și mâine vor avea loc în Parcul orașului Cluj — capitala culturală a Ardealului românesc — grandioase serbări organizate de Societatea academică „România Jună” din Viena, pentru sporirea fondului destinat ridicării unui monument la Cluj marelui poet și gânditor care a fost Mihail Eminescu, unul dintre întemeietorii acelei societăți, care decenii de-arândul, a fost cuibul sufletesc al studenților români duși la carte în capitala Austriei.

Clujul de astăzi. Clujul izbânzile noastre, care adăpostește statua equestră, agresivă, a lui Matei Corvin, va adăposti în curând — prin străduințele acestei societăți și-a tuturor Românilor de bine — monumentul lui Eminescu — monumentul uriașului revoltat și totuși împăcat cu viața, care a răscolit până în ultimele-i adâncimi sufletul românesc...

Va trona pe-un soclu în piața Clujului statua aceluia care a cunoscut Ardealul așa de bine și care l'a iubit mai mult de cât oricare altul. Copil încă, a cutreerat Ardealul, i-a cunoscut orașele și sate și mai presus de toate — sufletul..

Și s'a simțit între noi ca acasă... El, care ne-a cunoscut obida și svârcoirile sub dominația maghiară, va privi în curând de pe soclu-i din Cluj, generațiile României noi. României însetate de muneă și de lumină, năvălind din satele cu căsuțe albe și prietenoase spre orașul încă ursuz al magnaților semeți cari sărăcesc și... pier...

Va privi, cu ochii reci... departe... peste cei cari au săturat cu munca și cu mizeria lor trândăvia și luxuria acestui oraș semet, va privi cum își aduc țărani români copilașii în școlile vechi și noi ale Clujului, ale Clujului nou, care are chemarea sfântă să crească din ei oameni noi pentru vremurile noi — cuceritori blânzi și înțelepți ai orașelor ardeleni unde noi n'am avut în trecut decât judecătorii vitrege, cazarme flănănânde și temniți garbe.

Din documentele vremii.

— Suntem în Ungaria? —

Vorbisem chiar cu unul dintre aceia cari veniți de dincolo, nu de mult se găsesc printre noi. Cuprins de nostalgia victii, trăită în mediu unde avea patria sa mai strimată, a copilăriei și a tuturor amintirilor dragi, în ochii lui cetiam un fel de sîngherire cu care se plimba pe trotuarul „Corsoului” nostru și se simțea străin între atîta firmă scrise într-o românească pocită și doar cu atîta text cât neapărat preserice cutare ordonanță. Măsurat și reglementar numai atît. Incercam să-i înving dorul după Moldova

lui. Românească și cu străbune glorii de neam, cu înalțate locuri de pelegriaj național-cuib de suflet românesc. Eram cât pe aci să izbutesc. A început să prindă dragoste pentru noi și pentru acest uitat colț de țară.

Dar trecem chiar pe sub umbra pompoasei clădiri ai Administrației financiare unde cu o ocazie oetisem că „este strict oprit” numai știu ce lucru pe care de atîtea ori autoritățile le găsesc pentru publicul „minor” ce administrează, bun de oprit. Privirea noastră se fixă deodată speriată pe frontul clădirii în care se strecoară banii trudei românești și unde îi duc cu drag acei cari au dragoste de neam: O emblemă de țară străină, a stăpînirii odioase de erii se lăfăia încadrată în friza triunghiulară de pe frotispiciu. De asupra cercna cea împodobitoare de capete de Habsburgi, văpând faimoasa cruce încovoată. Și spre piața largă în care forfotea lumea și spre mlașul Maresului unde orchestra militară întona marșuri românești, înfierbântând sângele și picurând în suflet nădejdi mari, — două figuri de un dubios gust artistic de artă turanică țineau în mână glorioase și mândre două goarne vestitoare de biruinți: Biruințele morților.

Tăceam amândoi. Rușinea ne năpădea. Indignarea moenea în noi și ne sugruma vorbele.

În orașul românesc de pe fatada sobră a clădirii publice sfidând trecătorii, emblema nebiruită de vreme ne biruise mândria.

De ce trebuie ea să mai stea acolo? Cui dintre ai noștri îi place așa mult și îi încântă acest martor al Robiei?

Tăceam și simțeam acum cu prietenul meu. Mă cucerise aceeași nostalgie după viața curată, românească pe la isvorul căreia am trecut erii și a-și fi vrut din nou să plec.

Cum mă simțeam străin în țara mea. t. v.

Gheorghe Coșbuc.

— Discurs de recepție rōsfiț de dl Octavian
Goga în ședința „Academiei Române”
30 Mai 1923. —

(Continuare).

Poetul privea „fără țintă”, zice el, dar ținta era priveștița însăși, o strălucită apoteoză.

Astfel pe o claviatură largă cântecul naturii se împletește răsunător. Peisaje, icoane răslețe, detalii întime se înșiră într'un caleidoscop pitoresc și delicat. Apropierea dintre om și natură îi face să se confunde, minunile ei se personifică și iau înfățișări de ființe rustice, calde, sănătoase, rumene, comunicative. Seara e o flată, soarele flăcăm, vântul holtei șiret, vara femeie robustă, Prahova fecioară năvalnică. Toate și vorbesc, se agită, se hărjonesc, își spun păsul, își strigă durerea lor. Din când în când fașii de întunecare cad pe câmpul plin de soare, orizontul se întunecă, negurile se întretae brusc, furtunile se înceară și grindina aspră lovește pământul din care țâsnesc mugete înfricoșate... Orchestra unui vifor în codru, sbuciumul uriaș al adâncurilor, stâncile care se despică, apar cu o putere elementară zugrăvite plastice și lapidare în Carcea Făcării, toate supuse unei veșnice și chibzuite rotiri în care aștri, plângeri, sori, stele, purced după o tainică poruncă de sus, căoi...

— La Dumnezeu

Sunt toate câte sunt să fie...

Și...

— Tu laudă mercu

Suflete, pe Domnul...

În această horă nesfârșită a naturii se înșirue și oameni cu ochii limpezi, glumeti, curioși, iubitori de snoave, eucerniei, răbdurii, știutori de dreptul lor și turbați ca marea inviforată când nedreptatea le-a umplut paharul. Sunt țărani noștri pe cari Coșbuc, solul lor ni-i arată într'o lungă și variată apologie. Ei vin dela muneă seara hănlind, când carele scârțae și fumul ese ațene din cămin, ei iubesc, ei cântă, ei se bat, se duc la război și mor făcând trei cruci, iar pe ste oasele lor crește iarba vende ca o bincuvântare de sus. E o oglindă senină a sufletului dela țară în aceste strofe vioaie, pe care criticii le vor drănuși, vor descifra din ele o erotică populară cu toată gama ei de simțire, vor cântări măestria alcătuirilor epice de la povestirile sprintene țărănești până la evocările arhaice ale trecutului istoric, toate în cea mai românească limbă și cu o particulară porzodie, cu o structură de vers când turnată în bronz, când gravă ca un dangăt de clopot în ceasul morții, când ușoară și fină ca un picurat de fluer păstoresc în pacea adormită a unei păduri. Credincios și neînduplecat cântăreț al satului, el îmbracă haina, în obiceiurile și în graiul lui, scene smulse din negura veacurilor, file de cronici și pagini de istorie, pretutindeni cu o rară intuiție de artist, făcând să vorbească sufletul nostru, fie că încalecă Ștefăniță Vodă, fie că dela Muselim Selo rănitul trimite carte acasă la ai săi. Mai mut, chiar și eroii din basme se îmbracă țărănește, înțelegciunea lor e a poporului, până și ritualul mortuar păstrează formele consacrate din vechime.

Fulger moare, e plâns și îngropat țărănește:

Pe piept, colac de grâu de-un an,
Și 'n loc de galben buzdugan
Făclii de ceară ți-au făcut,
In dreapta cea fără temut,
Și 'n mâna care poartă scut,
Ți-au pus un ban.

Cu făclioara pe-unde treci
Dai zare negreilor poteci
In noaptea largului pustiu,
Iar banii-i largă peste râu,
Merinde ai colac de grâu
Pe-un drum de veci.

Nu e nici o mirare că urmărind astfel un popor în toate cărările lui, el i-a deslegat taine adânci și a prins pe alocuri adevăruri mari din însăși ființa lui, dându-ne poezii rezumative cum e Doina, o cântare a cântărilor noastre de totdeauna.

Viața în acest timp, ca o perfidă ursitoare din bajadele lui, i-a luat pe rând măcinășul energiiilor zilnice. Coșbuc s'a risipit înainte. Munca lui literară tumultoasă la început a urmat într-o continuitate neînteruptă. A tradus „Aeneida”, l'a atras fluviul larg al lui Homer, cu splendorile lui întinse. A scris „Povestea unei Coroane de oțel” și „Războiul nostru pentru ne-atărnare”, tăcut pe înțelesul tuturor. Spirit militent a început să-și propage credințele la reviste, pe care le-a redactat alături cu alții. Literatură pe atunci apărea ca un apostolat. Scriitorul credea în misiunea lui de reprezentat ales al unui neam, el se ivea pe arena de luptă de

Prețul unui exemplar 1 Leu 50 bani.

Evenimentele din Bulgaria.

— Agrarienii au izolat Sofia. —

BELGRAD. — În cercurile politice jugoslave s'a răspândit știrea că trupele partidului Stambolijsky a izolat complet Sofia așa că capitala Bulgariei luptă cu grave dificultăți alimentare. Guvernul a adus la cunoștință populației să crute pe cât e posibil alimentele. De altă parte telegramele sosite din Sofia anunță liniște deplină.

Principele Ciriil spre Sofia?

PRAGA. — După unele știri principele Ciriil fiul fostului țar Ferdinand ar fi plecat spre Sofia. Se spune că dacă situația va fi favorabilă și dacă principele Ciriil îi va chema, fostul țar Ferdinand va pleca și el în Bulgaria.

O notă a Micii Antante?

În urma nemulțumirii Jugoslaviei, se afirmă că s'ar putea produce chiar o notă a Micii Antante către guvernul bulgar.

Firește că în acest caz, oricât de binevenită ar fi mișcarea din Bulgaria pentru actualul regim dela noi. România va trece de partea Jugoslaviei.

Acum însă, câtă vreme situația nu interesează decât pe cele două țări în conflict, România va sta neutră.

Opinia generală însă printre diplomații aflați este că guvernul bulgar ar trebui să-și precizeze cât mai curând și amănunțit punctul de vedere în politica externă și în special față de revendicările jugoslave.

Activitatea agrarienilor în străinătate.

Din sursă particulară aflăm că guvernul Tzancoff ar fi cerut extradarea lui Raicu Dascaloff ministru bulgar la Praga și a lui Teodoroff, primul delegat agrarian la Lausanne, pe care l-a destituit. Ambii sunt vaimici partizani ai lui Stambolijsky.

Guvernul bulgar se teme de acțiunea acestor agrarieni de seamă din străinătate, precum și de posibilitatea ca ei să se strecoare pe ascuns în Bulgaria unde ar începe o reorganizare a verzilor.

Raicu Dascaloff a apărut în scenă încă dela timpul revoluției din 1918, când a condus trupele verzi contra Sofiei. El a fost respins atunci de scoșile militare, ofiterii de rezervă și germanii.

A fost ministru de interne în cabinetul Stambolijsky, apoi de muncă și comerț, precum și procuror general în procesul foștilor miniștri.

În masele țărănești, Dascaloff se bucură de un mare renume de organizator.

Împreună cu Stambolijsky, Cojocaneff și Za-

bunoff a creat partidul agrarian. Este un spirit de revoluționar înăscut, vioiu și inteligent.

Numirea lui ca ministru plenipotentiar la Praga, se datorește evenimentului dela Kinstendii. Dascaloff a făcut universitatea în Germania și este doctor în finanțe.

Născut din țărani la Bela Cercov, Dascaloff este o forță reală, de care actualul guvern se teme. Se crede că Dascaloff urzește ceva.

PRAGA. — Ministrul Bulgariei la Praga d. Dascaloff a făcut ziaristilor următoarele declarații: Lovitura de stat dela Sofia este opera ex-regelui Ferdinand și a ofiterilor de rezervă macedoneni în scop de a restabili în Bulgaria regimul lui Ferdinand. Guvernul legitim al lui Stambolijsky va ieși învingător din această luptă, el va bloca și înfometa capitala. Toți reprezentanții diplomației ai Bulgariei, afară de legatiunea din Viena, s'au declarat solidari cu guvernul lui Stambolijsky și gata a se conforma instrucțiunilor sale. Stambolijsky cu statul său major se află între Sofia și Filipopole așteptând întăriri din împrejurimi. Guvernul actual ocupă cu artilerie de câmp și înălțimile care domină drumurile dela Filipopole, Kinstendii și Dupăre. Războiul civil a început. Pentru război bulgară dinastia Koburg este lichidată pentru totdeauna, ea nu mai poate rămâne pe tronul Bulgariei.

Bulgaria va fi declarată republică?

BUCUREȘTI. — După știrile aduse de ziarul „Aurora”, Raicu Dascaloff, ministru plenipotentiar al Bulgariei la Praga a declarat că adevăratul guvern bulgar se află la Praga și în timpul cel mai apropiat acest guvern va proclama republica bulgară. Acest guvern face cunoscut tuturor guvernelor europene, că în curând agrarienii vor lua puterea. Tot într'un interview dat ziarului „Aurora”, Oboff, fost ministru al agriculturii, refugiat la București, a declarat că nădăjduiește că nu peste mult se va întoarce în patria sa și își va relua portofoliul ministerial. Guvernul român l-a fixat dlui Oboff ca loc de reședință orașul Târgu-Jiu. Dacă nu va primi să locuiască acolo, dsa va trebui să părăsească teritoriul țării.

D. Oboff a cerut un termen de două zile pentru a merge la Constanța unde are rude dela cari vrea să ceară bani. După alte știri Oboff vrea să meargă la Viena.

Delimitarea frontierei româno-jugoslave.

BUCUREȘTI. — Comisia aliată pentru fixarea definitivă a frontierei româno-jugoslave își începe activitatea la sfârșitul săptămânii. România și Jugoslavia și-au schimbat delegații cari au făcut parte din această comisie.

Fabricatele R. M. S. speculate.

A fost deajuns svonul că fabricatele RMS. își vor urca prețul și cei mai mulți debitanți ai numitelor produse în Arad au și prins momentul pentru a specula slăbiciunea celui mai liniștit contribuabil: fumătorul.

Asa de exemplu în ziua de Mercuri 14 Iunie a. c. toate rafturile anumitelor debite au fost complet golite de către debitanți și la cerința nenorocitului contribuabil i-se răspundea: „nu avem”. Singurile debite — spre cinstea celor care le conduc — și care au găsit neomenos lucru a mistifica depozitele din ajun au fost două și anume: debitul din bulevardul Regina Maria și debitul cunoscut sub numele de „Octogon” din fața cafenelei orășenești.

În timp ce pentru aceste două debite, am găsit cuvinte bune, pentru debitul din strada general Berthelot No. 2 nu putem avea decât cuvintele care ar înfieră până la sânge, specula murdară a conducătorului acestui debit care sfruntând ultima rămășiță de bun simț, a desgolit imensele rafturi de fabricatele RMS. și care au fost văzute de către consumatorii obișnuiți în ajunul nesăbuitei deciziuni a ministerului respectiv. O anchetă a rezortului respectiv din localitate s'ar impune numitului debit și avem convingerea că fabricatele dorite vor eși la iveală.

UN CONSUMATOR.

Descoperirea unui tablou de mare valoare

Cunoscutul pictor B. Bala din localitate fiind invitat de marele proprietar Iosef Wejsz din Pâncota pentru a-și da părerea asupra unui vechi tablou de pictură, pe care proprietarul îl are moștenire dela părinți și despre care i-se spunea că ar fi de mare valoare, numitul pictor în urma unor minuțioase cercetări a stabilit că tabloul în chestiune ar fi fost lucrat prin anii 1600—1640 și că această lucrare reprezintă metoda lui Giovanni Bellini, fost discipol al lui Tizian. Tabloul reprezintă „Uciderea copiilor de către Irod” și valoarea lui ar fi taxată la peste 16.000.000 lei. — REP.

câte ori o mare problemă preocupă mulțimea. Plejada Caragiale-Dolavrancea-Vlahuță, dispărută prea de vreme dintre noi, într'o nobilă solidaritate răscolea valuri agitate în opinia publică, păstrând însă pe seama scrisurii un respect religios, menținând totdeauna scrupulele onestității artistice și prestigiul de atelier. Coșbuc se frământa alături de ei. Mi-a fost dat adesea să-l văd în casa lui Vlahuță, unde în vecinătatea pânzelor lui Grigorescu se rosteau judecăți și se întăripau planuri, se încrucișau gânduri și se comentau teorii, fie că le rostea amfitrionul cu fraza lui sacadată de meșter socotitor, fie că într'o impletitură de fulgere, Caragiale își asvârlea în fața noastră verva orbitoare. Coșbuc cu buzele strânse îndărătnic, în ochi cu o strălucire pătimășe care îi lumina fruntea largă de filosof antic, vorbea rar și apăsător. Ne aducea snoave din călătoriile lui dela țară, din nenumăratele rătăcirii cu trenul cu care pleca fără țintă, diseca încet o chestiune de filologie. Curând însă se confundă în tăcere, toată figura i-se muia în melancolie și cădea pe gânduri. Abia după miezul nopții se scutura de apatia lui obișnuită, cuvântul îi era mai pripit, colțul gurei îi tresărea de un tic nervos și o fosforescență stranie i-se ivea în pupilele aprinse. Nu, atunci nu mai era modestul referendar dela Minister, cu timiditatea stân-

gace a săteanului desconcentrat. O deplină conștiință a propriei valori îi ridica fruntea și vorba lui se desfășura în fraze scurte, rezezi, sentențioase. Ne vorbea de cei din umbra satelor, de obida lor, de politicienii venali, de subprefecți nebunni, de suprema dreptate care se așteaptă acolo jos, și de grozava judecată din urmă. Mi-se părea atunci că din noaptea asuprirei noastre seculare țâsnesc accentele lui de revoltă ca niște pumnale ascuțite care se infig în carne. Atunci ne nija pe dimaițea ochilor caerul de foc din care se smulgeau „firele de tort”, și doina lui, doina noastră, ne înfiora în creștet:

*Când știi haiduci în codru
Te prinzi cu ei fârtat,
Le-arăți poteci ascunse
Pe stânci le așterni tu pat,
Când pun picioru 'n scară
Ții roibul lor de frâu!
Grăbit când prind ei pușca
Scoți plumbii dela brâu:
Iar când ochesc cu hohot
Tu râzi, căci plumbii moi
Ștau dus deadrept în pieptul
Spurcatului ciocoi.*

Coșbuc n'a rămas până la sfârșitul vieții sale

numai un poet al idilelor dela țară. Literatura întregă de altfel și-a dat tributul ei pentru înfăptuirea revendicărilor populare. E un interesant fenomen, cum într'o vreme când concepția politică diriguitoare din România modernă, părăsind principiile democrației ideologilor dela 1848 și-a strănutat punctul de gravitațiune la oraș, având ca ultim scop crearea repede prin orice mijloace a unei burghezii românești, într'o vreme când în mecanismul vieții de stat masele nu-și aveau greutatea lor, scriitorii și artiștii noștri nu s'au despărțit de țaran și l-au urmat în toate nenorocirile lui. În deceniile din urmă ale istoriei noastre contemporane, literatura și arta s'au refugiat la țară și aproape singurul lor subiect a fost acest om al pământului.

Este de sigur o înaltă justificare pe seama lor, faptul că mai târziu conștiința obstesească le-a verificat unanim intuiția și că în bătaia tunurilor, în zile de cumplită restriște, realitatea s'a desprins așa cum au văzut-o acei care mănând un penel, a dalță, ori un condei, au crezut în torentul energiilor populare. Este nu numai o confirmare a caracterului profetic pe care l-au avut totdeauna o operă de artă, este târziu revizuire și recunoaștere a legitimității artiștilor în afirmarea marilor adevăruri ale neamului.

(Va urma).

Industria de Piele din Hateg

produce piei de oale, capre și vițel în toate culorile pentru mobile galanterii, ghete, papuci și surtuți de piele — mai de parte piei blanc carmășin în negru și colorat, cal superioară

INFORMAȚIUNI.

— In tot timpul concediului, dl. prefect al județului și orașului Arad, I. Georgescu, va fi substituit de către d. dr. Joe German, subprefect al județului nostru.

— Duminecă, 17 Iunie, are loc în amfiteatrul fundației Carol din capitală congresul Societății Scriitorilor români. Se va supune adunării raportul despre activitatea anului trecut, raportul bugetar și se va proceda la alegerea comitetului. După cum suntem informați prezident va fi ales dl. Mihail Sadoveanu.

— Școala medie de stat „Iosif Vulcan” din Arad, aranjează o excursiune pe ziua de 17 Iunie (Duminecă), la Lipova, unde dna prof. Lucia V. Babescu va ține la fața locului o prelegere geografică-istorică. În corul școlar, sub conducerea dlui prof. N. Băru, care s'a distinș la serviciul divin de Dumineca trecută în sf. Catedrală din Arad, va cânta în sf. biserică din Lipova. După amiază elevii pe terenul sportiv dela Baia-Acră se vor emula cu elevii școlărilor medii și sup. de comerț din Lipova.

— Relativ la introducerea altor uniforme pentru trupe și ofițeri aflăm următoarele:

Pentru ofițerii și trupele combatante, inclusiv medicii și veterinarii, culoarea postavului uniformei va fi cea kăki, iar pentru ofițerii și trupa necombatantă, se păstrează actuala culoare albastru-cenușiu.

Întreg echipamentul își păstrează forma actuală.

Portul echipamentului de culoare albastru-cenușiu se tolerează pentru ofițeri până la 1 Aprilie 1927.

— Consulatul cehoslovac ne informează, că între 16 Iunie și 31 Iulie 1923 va avea loc la Ostrava (Moravia) o expoziție de industrie și meserie. În deosebi se așteaptă atențiunea cercurilor interesate, mai cu seamă asupra industriei miniere și a ferului, care va arăta cele mai noi progrese.

— Din inițiativa unui grup de tineri din Chișineu s'a ales un comitet de conducere, la serbarea dela 30 Iunie a. c. pentru mărirea fondului tuberculoșilor.

Serbarea este pusă sub prezidenția de onoare a dlui prefect I. Georgescu, în colaborare cu dl. Vasile Spacovici, prim-pretor; Dimitrie Boariu, directorul școlărilor; Alexa Schmidt, inginer; dr. Alexandru Lazăr, avocat; dr. Marton Goldzieher, avocat; Toma Petrescu, administrator delegat domeniilor; Teodor Gui, director fil. „Victoria”.

— Locuitorul Ioan Cirt în etate de 25 ani, urcându-se în trenul liniei industriale Seldner din stația Săvârșin, și fiind în complota stăpâne de ebrietate, a căzut între roțile vagoanelor. Ultimile trei vagoane trecându-i peste corp, nenorocitul a fost omorât pe loc.

Cazul fiind adus la cunoștința parchetului, s'a autorizat înmormântarea cadavrului.

— De ieri, din cauza evenimentelor cari se petrec în Bulgaria, a fost suspendată circulația tuturor trenurilor de călători și de marfă între România și Bulgaria prin Bazargic—Oboriștea.

— D. general Bădescu, comand. brigăzii a II-a de infanterie se găsește de câteva zile în orașul nostru, pentru a inspecta trupele de sub ordine.

— Examenle particulare la școala medie „Iosif Vulcan” vor începe la 20 Iunie a. c.

— În călătoria sa la Paris și Londra, d. Văntilă Brătianu va lua contact cu anume grupuri financiare, în vederea contractării unui împrumut mai mare.

Aceasta, ar servi nu numai consolidării datoriei flotante interne a statului, — ci și pentru unele mari lucrări de refacere și completare a utilajului economic al țării, ca drumuri de fer, poduri și șosele, etc.

Credem că nu greșim dacă afirmăm că acest împrumut ar putea, în intențiunile ministrului de finanțe, să aibă o legătură cu punerea în valoare a bogățiilor petrolifere ce deține statul și terenurile sale și în virtutea principiului naționalizării.

— Din Ragusa sosesc știrile că contele Mihail Karoly a plecat acum două zile la Londra iar de acolo va pleca în America.

În America prietenul său Hoek Ianoș, care a fost președintele Adunării naționale, din revoluția 1918, a organizat un puternic partid democratic, al ungarilor coloniști.

Acesta l'a invitat pe contele Karoly în America.

În ultimul timp contele a trăit la Ragusa într-o situație materială foarte precară. El singur ducea în spinare cărbunii pentru încălzirea locuinței sale și dădea numai odată pe zi de mâncare celor trei copii ai săi.

— „Pravo” Lidu”, anunță că guvernul ceh a elaborat un proiect pentru construcția unui canal între Pardubice și Altsattel-Prerov-Sieben, care ar putea fi continuat până în Germania, formând terminația canalului ce leagă Dunărea cu Rinul. Afară de aceasta se mai procedează și ameliorarea construcțiilor hidraulice, astfel că dela început vor găsi ocupație peste 2000 lucrători. Devizul total se ridică la suma de 5 miliarde coroane cehoslovace.

— În Nagytapolca (Cehoslovacia) în băile din numita localitate s'a descoperit în cursul acestui an scheletul unui monstru animal antideluvian. Scheletul monstrului este complet conservat.

— Din sursă demnă de toată încrederea suntem informați că d. ministru de interne Artur Văitoianu și-a amânat vizita de Duminecă, anunțată în numărul de ieri al gazetei noastre.

— Astăzi seară va avea loc la Timișoara un banchet dat de către d. inginer Octavian Papp, directorul regionalelor CFR, Arad și Timișoara — în cinstea dlui inginer Vuja fostul director al Regionalei Timișoara, care a fost mutat în calitate de inspector general pe lângă Direcțiunea Generală CFR, București.

— Aseară la orele 9 a sosit în Capitală, venind direct dela Sofia profesorul Mileff, unul din cei mai buni publiciști bulgari, fost director al ziarului „Slovo” și al organului oficial „Echo de Bulgaria”.

D. Mileff, care este un membru marcant al blocului ce a luat puterea, va rămâne câteva zile la București, continuându-și după aceea călătoria la Viena.

Se afirmă că dsa are o importanță misiune din partea noului guvern bulgar pe lângă guvernul nostru.

— Astăzi, Vineri, întreaga familie regală împreună cu regina Maria a Jugoslaviei, vor pleca cu un tren regal la Sinaja unde își vor lua reședința de vară.

× Să nu vă nămiciți mobilierul cu stăpîrea steluților, ci curățirea lor s'o faceți prin LOVAS firmă pentru curățirea locuințelor. Primește comenzi și din provincie. Str. Oituz nr. 111. (11-6-23 30 a.)

x AVIZ. „Banca Centrală” pentru industrie și comerț s. a., sucursala Arad, aduce la cunoștința onor. publică, că pentru sezonul de vară NU VA TINE CASSIERIA DESCHISĂ ÎN ORELE DE DUPĂ MASĂ; astfel orele de primire vor fi până la nevocare, dela 8—13 (1 d. a.) în zilele de lucru, iar în zi de sărbătoare și Duminecile, închis toată ziua.

x DE VÂNZARE: un motor cu benzină „stabil” 6 H. P. Bul. Regele Ferdinand No. 5. Arad.

x PE TERASA CAFENELEI ORĂSENEȘTI în fiecare seară cântă muzica condusă de renumitul Zoltan Dudus Körösi. — Închetați, cafea, mîncări reci. — Serviciu prompt. — Proprietarii români roagă sprijinul publicului românesc.

Uzinele Comunale Arad.

După ce dl. prefect a aprobat urcarea prețurilor unitare de apă și gaz dela 1 Martie, precum și în urma deciziilor consiliului, referitor la cautiunile stabilite după măsurători; astfel lațirea acestora este necondiționat obligatorie.

Diracțiunea uzinelor comunale cu regret constată, că publicul consumator este în restanță foarte mare cu plățile, și fiindcă veniturile astfel primite nu sunt de ajuns pentru acoperirea cheltuielilor, plățile întârziate tulbură activitatea normală a uzinelor. De aceea diracțiunea uzinelor roagă publicul, ca facturile pe cari le va trimite din nou, cu începerea din săptămâna viitoare, în interesul propriu, fiecare să le plătească, căci în caz contrar diracțiunea va fi silită, ca să poată să asigure funcționarea uzinelor și pe mai departe, precum și pentru sumele necesare acestor lucrări să se ia cele mai grave măsuri și anume conform paragrafului 42 și 49 a statutelor de ordine pentru canalizare și apeduct, precum și paragrafului 13 din statutul despre cons. gazului, alături cu sistarea trimiterii pe mai departe a gazului și apei dela acel moment precum și impunerea ordonărilor de a încasa aceste sume în restanță prin execuție judiciară.

Teatrul de vară.

— Repertoriul săptămânii. —

SAMBATA: „Povestirile lui Hoffmann” cu concursul dnei Elisabeta Șandor.

DUMINECĂ: Matjacu — „Sabia miraculoasă”, „Floarea de măceș”. — Seara: „Mânzul șarg” cu concursul dlui Iulia Barics.

LUNI: „Eu sunt mătușa” (Mătușa lui Charley), cu concursul dlui Bela Tompa.

MARTI: „Barbierul din Sevilla” cu concursul dnei Elisabeta Șandor.

MERCURI: „Gretchen”, comedie, reprezentație numai pentru adulți.

JOI: Concertul cântăreților dela Opera din Budapesta: Emilia Hirsch, Oscar Kálmán și Paul Fleischer.

VINERI: „Lakmé” cu concursul dnei Elisabeta Șandor.

SAMBATA: „Evreica” cu concursul dnei Emilia Hirsch și a dlui Oscar Kálmán.

DUMINECĂ: „Ovreiul țarendăș”.

Bursă.

ZÜRICH. — Deschiderea. — Berlin 50, New-York 55750, Londra 2571, Paris 3547, Milano 2582, Praga 1666, Budapesta 750, Belgrad 629, Varsovia 75, Stampilate 79.

BUCUREȘTI. — Închiderea. — Paris 1272, Berlin 21, Londra 920, New-York 201, Milano 930, Zürich 36, Viena 2875, Praga 592, Budapesta 360.

VALUTE: Napoleon 700, marca 30, leva 150, lira turcească 115, lire sterline 890, francul francez 1310, francul elvețian 35, lira 900, dragma 410, dinarul 205, marca poloneză 36, cor. austriacă 29, cor. maghiară 340, socolul 590.

Redactor responsabil: IOAN DIMITRIU.

Cenzurat: AICHIN.

TELEGRAME!**In curând sosește in acest oraș
Grand Circus BELA.**

Cea mai elegantă întreprindere Mobilă. Atracțiuni de Primul rang cu reputație Universală. Circus Bela posedă cei mai frumoși cai dresați în libertate și în altă școală. Cei mai buni Clovni și Augusti, călăreți, călărețe, acrobați, săltători, echilibriști, antipodisti, gladatori și alte numere noi ne-mai văzute. Lumina electrică proprie. :: Musica proprie. :: Instalație Americană.

M. B. Circul dimineața sosește și seara joacă. Un afis special vă anunța locul și prima reprezentație. Director: G. BELA.

**Industria de Ulei din Arad
S. P. A.**

Arad, Bul. Regele Ferdinand I. Nr. 22.

Fabricate și Articole noastre: Uleiuri vegetale, uleiuri minerale, turte de ulei, petrol, lustra (firnis), tozote, unsoare de trăsură, benzină

**Specialitatea noastră: ULEIU PENTRU
:: PODELE. — Kitt pentru geamuri. ::**

Telegram ***** Telefon 135

Arhitect Alexandru Graf

antreprenor întreprinde tofelul de construcții noi și repări de căși și dependințe, apeducte, canalizări etc.
:: cu prețuri modeste ::

Arad, Str. Ioan Calvin 12.

S. A. Forestiera din Lomaș

Arad, Bul. Regele Ferdinand No. (22) 4.

Cea mai mare întreprindere forestieră din România, atât lemne esente tari, cât și esente moi. Ferestrele cu aburi în Galasi-Ferestrân. Sătmare-Ferestrân și Homorod-Cohalm.

**Exploatare de păduri în toate regiunile
:: Transilvaniei. ::**

IOAN MARIAN

antreprenor. Execută tofelul de clădiri noi, transformări și reparaturi. :: Pregătește planuri și devize
:: gratuit. ::

Arad, Str. E. Ghiza Birta 40 (nou)

Industria Textilă Arădana

:: Societate Anonimă S. A. ::

Filatură de bumbac
Tesetorie de bumbac
Mălatură :: Vopsătorie

Adresa telegrafică: **TEXTILARAD.**

Telefon 758. :: Telefon 758.

Publicațiune de liquidare.

Subscriși pe baza deciziei No. IV. Fsoc. 59-10 al tribunalului din Arad, referitor la lichidarea Societății fiertului de vinars și copulului de poame din Gurahonț, (Höncői központi szeszlovó és gyümölcsértékesítő szövetkezet) cu aceeași provocăm pe toți cei interesați că în termen de 6 luni dela publicarea acesta să-și însinue pretenziunile.

Pretenziunile făcute după expirarea termenului sus amintit, nu se vor lua în considerare.

Gurahonț, la 12 Aprilie 1923.

Savu Dorca, Virgil Bulez,
lichidatori.

Primăria orașului cu drept de municipiu Arad

Convocare.

Doamnele Prezidente ale Societăților române din loc, sunt invitate — în mod special — să binevoiască a lua parte la consfătuirea ce se va ține în 20 Iunie a. c. în sala mică a Primăriei, în vederea serbărilor populare ce se vor aranja în 23 și 24 Iunie a. c. în Parcul Eminescu și Palatul Cultural, din partea Comitetului de Inițiativă pentru ridicarea monumentului Avram Iancu.

Arad, la 14 Iunie 1923.

Primar: Dr. ROBU.

Primăria orașului cu drept de municipiu Arad

Convocare.

În vederea serbărilor populare ce se vor aranja Parcul Eminescu și Palatul Cultural în zilele de 23 și 24 Iunie a. c., din partea Comitetului de Inițiativă pentru ridicarea monumentului Avram Iancu, rog cu onoare Intelectualitatea română din orașul Arad (Doamne D șoare, Domni) să binevoiască a-lua parte la consfătuirea ce se ține în vederea acestor serbări Miercuri în 20 Iunie a. c. ora 5 p. m. în sala mică a Primăriei.

Arad, la 14 Iunie 1923.

Primar: Dr. ROBU.

O RUGARE! Rugăm pe onor. Cetitorii să în toate ocaziile cumpărări se refere la anunțurile publicate și citite în „TRIBUNA ARADULUI.”

No. 8280—1923.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică, că proxima târg de țară în orașul Arad, se va începe cu ziua de 6 Iulie și va dura până la 10 Iulie 1923.

În ziua de 6 Iulie se va ține târg de mărfuri și vite cu copite crepate, la 7 Iulie (adecă Sâmbătă) se va ține târg de mărfuri și exclusiv de cai, iar la 8, 9 și 10 Iulie (adecă Duminică, Luni și Marți) se va ține exclusiv numai târg de mărfuri.

Așezarea vânzătorilor în târg se va face din partea ant. com. circ. I.

Arad, din ședința Consiliului comunității orașului cu drept de municipiu, ținută la 7 Iunie 1923.

Consiliul orașului.

„BANCA CENTRALĂ”

:: pent u Industrie și Comerț S. A. CLUJ ::

Bancă autorizată de a face operații de devize.

Capitalul de acții || Fonduri de rezervă
L 50,000.000 depl. vărs. || Lei 16,000.000

CEA MAI MARE BANCĂ ARDELEANĂ!

Sucursala: ARAD

BUL. REG. FERDINAND Nr. 29

(IN CASELE PROPRII)

Are o magazie proprie cu capacitate 500—700 vagoane.

Telefon No. 860 și 330.

Telefon No. 860 și 330.

Se ocupă cu tot felul de operații de bancă, finanțează întreprinderi comerciale și industriale, desface în mare tot felul de mărfuri; face afaceri de import-export în mare, dă avansuri pe mărfuri, pe cari le înmagazinează în depozitele proprii. Cumpără și vinde valute și face operații de devize. Primește depozite săre fructificare, pentru cari pe lângă, că oferă o garanție absolută, plătește cel mai urcat procent, ca interese (netto 5—6 1/2 %) plătit în plus din al său și impozitul către stat.

Banca Centrală din Cluj a înființat cea mai mare și modernă Fabrică de Sărmă și cuie și de sticlă întreagă România-Mare și multe alte întreprinderi industriale și comerciale.

Are Sucursale: în Arad, Alba Iulia, Bistrița, Hateg, Oradea-mare, Sibiu și Turda și va mai înființa în Timișoara și Brașov și în toate centrele comerciale de dincoace de Carpați.